

Een echt paarden middel

Hoewel het melken van paarden al eeuwen oud is, kijkt menig- een sceptisch naar de producten die gemaakt worden van deze melk. Maar Maaike Feenstra van Paardenmelkerij Friesland in Welsrijp is overtuigd van de heilzame werking van de melk van haar paarden.

WILMA WOLTERS – FOTO'S: WILMA WOLTERS EN PAARDENMELKERIJ FRIESLAND

Verse paardenmelk, paardenmelk-poeder in capsules, zeep en shampoo van paardenmelk en niet te vergeten een crème. Er worden allerlei producten gemaakt van de melk van de merries die in Welsrijp gemolken worden. En de werking ervan is niet alleen in buitenlandse onderzoeken bewezen, Feenstra en haar man Arie van Dam kennen legio voorbeelden van mensen die een prettiger leven hebben door het gebruik van paardenmelk. Een actief bedrijf met een bijzonder verhaal.

Rust in de stal

Op de deel van de oude Friese boerderij staan zes paarden met hun veulens in boxen met een dikke laag stro. Er staan Friezen, Haflingers en Appaloosa's. Wat opvalt is de rust. "Wij proberen een zo natuurlijk mogelijke omgang met de dieren te hebben. Daarom zijn de dieren hier zo kalm", licht Feenstra toe. In een andere schuur op het erf staan nog meer dieren; in totaal heeft Paardenmelkerij Friesland op jaarbasis zo'n vijftien paarden om te melken. In de schuur bevindt zich ook de melkruimte. Een voor een zet Van Dam de paarden in een opvoelbox en hangt de melkbekers aan de uiers. Alles gaat gecontroleerd en verloopt rustig. Geen enkele beweging van de paarden als ze worden gemolken. De paarden worden driemaal daags gemolken en geven gemiddeld 2 liter per keer. De twintig merries produceren zo'n 50 tot 100 liter per dag. Als de dieren goed verzorgd worden, kan een paard wel twintig jaar als melkmerrie dienen, schat Feenstra.

Melk niet verhitten

De melk wordt direct ingevroren in een schokvriezer, die het in een paar seconden afkoelt tot -40 graden Celsius. Een ander deel van de melk wordt op een plaat in een vriezer geplaatst en daarna vacuüm verpakt. Deze platen gaan naar paardenmelkerij De Lage Wierde in het Groningse Wirdum, waar een vriesdroger het water uit de melk haalt. De poeder die zo ontstaat wordt door Laboratorium Medisan in Heerenveen in capsules gestopt en op de markt gebracht. "Als je de melk gaat verhitten gaan belang-

rijke bestanddelen zoals vitamine C en eiwitten kapot. Daarom verhitten wij de paardenmelk niet, maar vriezen het juist in", legt Feenstra uit. Dat het RIVM onlangs adviseerde geen onverhitte (rauwe) paardenmelk te drinken om te voorkomen dat mensen besmet raken met ziektes en bacteriën, kan ze begrijpen. "Maar ik ben ervan overtuigd dat door de strenge eisen die gesteld worden aan de verwerkingsruimte en de manier van invriezen en verpoederen, paardenmelk een verantwoord product is." Feenstra en Van Dam werken volgens de HACCP-eisen die ook voor het verwerken van rauwe koeienmelk gelden en hun verwerkingsruimte wordt regelmatig gecontroleerd door de Keuringsdienst van Waren.

Goedgekeurde producten

De producten van paardenmelk liggen bij zes supermarkten, een slagerij en bij de dierenkliniek waar Feenstra werkt. De markt voor met name de capsules met paardenmelk-poeder groeit. Feenstra heeft gezorgd voor een keurmerk voor de producten van Paardenmelkerij Friesland. "Het zijn de enige paardenmelkproducten die voorzien zijn van een door de Keuringsraad Openlijke Aanprijzing Geneesmiddelen en de Keuringsraad Aanprijzing Gezondheidsproducten (KOAG/KAG) goedgekeurde tekst op de verpakking."

Paardenmelk bevat volgens Duitse en Oostenrijkse onderzoeken – daar is men al veel verder op het gebied van paardenmelk – stoffen die het immuunsysteem activeren. Aan de universiteit van Jena (Duitsland) werd bij drie onderzoeken onder kleine aantallen patiënten met ontstekingsziekten van de dikke darm en met eczeem, een gering effect gevonden na het gebruik van paardenmelk. Ook uit een proef onder zestig mensen met darmklachten of eczeem, uitgevoerd door de huisartsenpraktijk in Tzummarum en nog niet afgerond, blijkt tot nu toe dat paardenmelk effect heeft bij dergelijke klachten. Feenstra's eigen ervaringen zijn dat producten van paardenmelk inderdaad helpen bij een gevoelige huid (psoriasis) en darmklachten. ➔

Maaike Feenstra en Arie van Dam

Maaike Feenstra is dierenarts bij Dierenkliniek Nijlan, haar man Arie van Dam melkt de paarden en verzorgt ze grotendeels. Ze begonnen vier jaar geleden met hun paardenmelkerij. Feenstra verdiepte zich meer in paardenmelk nadat ze op de dierenkliniek een paar studentes van de HAS erover hoorde praten. Thuis probeerden ze het gewoon eens uit. De twee merries konden de vraag naar paardenmelk niet aan. Toen fokkers uit de buurt dit hoorden, brachten zij enkele van hun merries bij Feenstra en Van Dam, en zo kon de paardenmelkerij groeien.

1 Maaike Feenstra is samen met haar man eigenaar van Paardenmelkerij Friesland.

2 Arie van Dam melkt de paarden driemaal daags.

